

Việt Nam rõ ràng rút bớt quan điểm ủng hộ toàn cầu hóa, cùng sự thiêu nhiệt tình của họ trong việc duy trì các cấu trúc kinh tế và an ninh thời hậu chiến mà họ giúp thiết lập và dấn dẫm, đã mở ra các cơ hội cho Trung Quốc - nền kinh tế thế 2 thế giới - đảm nhiệm các nghĩa vụ quốc tế lớn hơn đi kèm sự trỗi dậy của họ.

Trong bối cảnh này, sự chuyển giao lãnh đạo và các di sản chính trị tại Trung Quốc đã trở thành các sự kiện đáng chú ý trong thế giới đối theo chặt chẽ để tìm ra

các “manh mẽ” cho thấy đường hướng chính sách tương lai của Trung Quốc. Liệu Trung Quốc có trở nên quy tắc tâm hồn trong việc thực thi các cam kết khu vực và toàn cầu như các tuyên bố và hành động của họ cho thấy? Hay liệu họ sẽ trở nên thận trọng hơn trước các rủi ro và bất ổn? Liệu nhiệm kỳ thứ 3 của Chủ tịch Tập Cận Bình sẽ là sự hướng tới ổn định và liên tục, hay đó là trở ngại khác trong một thế giới vận động rầy rà như ngày hôm nay?

Nhưng Mặt đang tốt đẹp, không phải bởi năng lực mà chủ yếu bởi sự lựa chọn của họ. Trong khi đó, nền kinh tế Trung Quốc tiếp tục có thêm sức mạnh, nhưng các nguy cơ trong quá trình chuyển giao sang một tiêu chuẩn bình thường mới vẫn phấp phồng các cơ chế đang diễn ra. Do vậy, sự cẩn thận của việc duy trì ổn định và tính liên tục để tiến hành lợi thế lớn hơn của cả hai chiến lược này là rất cấp bách. Tác động tiêu cực từ việc ông Tập đảm nhiệm nhiệm kỳ thứ 3 do đó được giảm bớt bởi các lợi ích có thể đạt được từ một tiêu chuẩn mà ông đặt ra. Trong khi đó, trên trường quốc tế, việc ông đảm nhiệm nhiệm kỳ thứ 3 cho thấy sự tiếp nối chính sách mạnh mẽ.

Xói mòn trật tự và các quy tắc truyền thống

Sức mạnh kinh tế và ảnh hưởng chính trị gia tăng của Trung Quốc có tác động “gây căng thẳng” to lớn. Tuy nhiên, sự cẩn thận này mang tính tích cực hay tiêu cực phụ thuộc vào khu vực mà bạn đang sống. Sự thiếu linh hoạt trong phương pháp quản trị toàn cầu do phương Tây lãnh đạo để thích ứng với các công quốc đang nổi đã khuyến khích các công quốc này thiết lập các khuôn khổ kinh tế và an ninh trong khu vực và trên thế giới thông qua các tập trung vào tiếng nói và lợi ích của họ.

Sáng kiến Ngân hàng Châu Âu và Hội đồng châu Á (AIIB) và sáng kiến Vành đai và Con đường (BRI) của ông Tập là câu trả lời cho nhu cầu khao khát nguồn tài trợ cho các cơ sở hạ tầng vận chuyển và các thế lực phát triển đa phương Bretton Woods. Do vậy, mặc dù hiện vẫn chưa có khả năng sẽ trở lại của Trung Quốc sẽ gây ra sự xói mòn của trật tự toàn cầu do phương Tây lãnh đạo và các giá trị mà họ ủng hộ, nhưng các “mầm mống” của nó đã được gieo giãi từ lâu.

Các tác động tích cực

Tuy nhiên, chúng ta cũng cần nhận xét các tác động tích cực của sự “cởi trói” này. 6 trong số 10 nền kinh tế phát triển nhất thế giới coi Trung Quốc là đối tác thương mại chính. Các nền kinh tế đang phát triển nhanh tại châu Á và cận Sahara vẫn có vị trí chiến lược, giàu tài nguyên thiên nhiên và có dân số trẻ nhưng thiếu nguyên liệu sản xuất đang nhận được sự trợ giúp lớn từ các dự án kết nối của Trung Quốc.

Các tuyến đường sắt do Trung Quốc xây dựng giúp các quốc gia nằm sâu trong đất liền như Ethiopia và Zambia được tiếp cận đường biển để phục vụ thương mại. Cùng với việc giúp Trung Quốc đa dạng hóa năng lượng và các tuyến thương mại và giảm bớt thế khó xử tại Eo Malacca, Hành lang Kinh tế Trung Quốc - Pakistan cũng giúp Pakistan phát triển giao thông và năng lượng.

Thành công của các sự “lấn sân” muộn của Trung Quốc vào ngành tài chính đang khiến các nhà tài trợ truyền thống suy nghĩ lại. Tuy nhiên, mặc dù đã quá muộn để Nhật Bản, Mỹ và châu Âu cạnh tranh với Trung Quốc về quy mô, nhưng họ chắc chắn có thể góp phần vào việc thúc đẩy quản trị và khả năng “hợp thu” của các nước tiếp nhận dự án, cũng như thực hiện các cuộc đàm phán với tiêu chuẩn chặt chẽ, môi trường và lao động.

Trên mặt trận an ninh, Tổ chức Hợp tác Thượng Hải (SCO) giúp Trung Quốc, Nga và các nước Trung Á có được diễn đàn để cùng nhau giải quyết các mối đe dọa của chủ nghĩa khủng bố, ly khai và các đoàn, vẫn đang ảnh hưởng lớn tới phương Tây, và khuôn khổ hợp tác này đang được mở rộng sang Nam Á. Hơn nữa, bên cạnh sự “hào phóng” về tài chính, khả năng và công nghệ, công nghệ và lao động của Trung Quốc khiến họ trở thành đối tác phát triển đa năng. Khả năng sản xuất của Trung Quốc cho phép nước này có được các công nghệ năng lượng tái tạo để giúp các nước đang phát triển tiếp cận với các nguồn năng lượng sạch.

Tựu chung lại, mặc dù thời điểm Tập Cận Bình sẽ thúc đẩy sự ổn định trong nước và tiếp nối chính sách đối ngoại, nhưng nó cũng đặt ra các thách thức với trật tự thế giới do phương Tây lãnh đạo vẫn gần như không thay đổi trong thời hậu chiến. Tuy nhiên, trước khi phản ứng trước các thách thức trong lĩnh vực kinh tế và an ninh, phương Tây có thể nhận thấy giá trị trong việc xem xét lại trật tự mà họ xây dựng và đang hỗ trợ trong nhiều năm qua để đánh giá về các thiếu sót - điều khiến các sáng kiến của Trung Quốc giành được động lực. Cuối cùng, trong lúc “sự cởi trói” của Trung Quốc đang như được “soi xét” dưới ánh mắt cạnh tranh của các cường quốc, thì tác động tích cực đã chiụ của họ đối với các nước đang phát triển và vai trò bù đắp tiềm năng của họ vẫn bù đắp đánh giá thấp.

Theo “ [National interest](#) ”

Võ Hiên (gt)